

۹۱۱ ۶۰ ۱۴

شیوه ارائه مطالب علمی

مؤلفان:

دکتر فریبرز فروهنده، مهندس حامد رحیم اف، دکتر صاحبعلی منافی،
مهندس اکرم رحیم اف

دانشگاه آزاد اسلامی واحد شاهرود

سرشناسه: فروهنده، فربرز، ۱۳۵۷، رحیم‌اف، حامد، ۱۳۵۹، منافی، صاحبعلی، ۱۳۵۵، رحیم‌اف، اکرم، ۱۳۵۶
عنوان و نام پدیدآور: شیوه ارائه مطالب علمی/مولفان: فربرز فروهنده، حامد رحیم‌اف، صاحبعلی منافی، اکرم رحیم‌اف
مشخصات نشر: تهران، دانشگاه آزاد اسلامی، سازمان چاپ و انتشارات، ۱۳۹۶
مشخصات ظاهری: ۱۴۳ ص، مصور، جدول.

شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۱۰-۴۲۴۰-۳

وضعیت فهرست‌نویس: فیا

موضوع: شیوه ارائه، نحوه مقاله و کتاب‌نویسی، چگونگی نگارش و اعمال مراجع، معرفی و آموزش چگونگی ارائه

کتابی و شفاهی، پس از تحقیق

شناسه افزوده: دانشگاه آزاد اسلامی، سازمان چاپ و انتشارات

رده‌بندی کنگره:

رده‌بندی دیویی:

شماره کتابشناسی ملی:

عنوان کتاب: شیوه ارائه مطالب علمی

مولفان: دکتر فربرز فروهنده، استادیار دانشگاه آزاد اسلامی واحد شاهرود، مهرداد رحیم‌اف، مربی و مدرس
دانشگاه آزاد اسلامی واحد شاهرود، دکتر صاحبعلی منافی، دانشیار دانشگاه آزاد اسلامی واحد شاهرود، مهندس اکرم
رحیم‌اف، مدرس دانشگاه آزاد اسلامی واحد شاهرود

چاپ اول: تابستان ۱۳۹۶

تیراژ: ۲۰۰۰ نسخه

ناشر: دانشگاه آزاد اسلامی - سازمان چاپ و انتشارات با همکاری واحد شاهرود

لیتوگرافی، چاپ و صحافی: سازمان چاپ و انتشارات دانشگاه آزاد اسلامی

قیمت: ۱۷۰/۰۰۰ ریال

شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۱۰-۴۲۴۰-۳

پیشگفتار

"در دفتر زمانه قلم نامش از قلم

هر ملتی که مردم صاحب قلم نداشت"

(پروین اعتصامی)

در عصر انفجار اطلاعات که اطلاعات به منزله قدرت محسوب می‌شود انسان با حجم فزاینده اطلاعات و انواع مختلف منابع علمی و پژوهشی روبرو است. گفته می‌شود که حجم اطلاعات علمی هر دو تا سه سال، دو برابر می‌گردد که این خود بیانگر وجود منابع اطلاعاتی زیاد در جهان است. افزایش شگفت‌انگیز تحقیقات علمی و حجم اطلاعات تولید شده در جهان افزایش بی‌سابقه حجم اطلاعات علمی و گستردگی موضوعی آن، مراکز علمی را به خود مشغول کرده است.

عرضه اطلاعات به منظور انتقال اطلاعات، ارائه نامیده می‌شود. به عبارت دیگر "ارائه" سلسله فعالیت‌هایی است که برای رسیدن به نتیجه تحقیقاتی جدید و درخور توجه درباب یک موضوع خاص توسط شخص یا گروهی انجام می‌شود و در نهایت به دیگران عرضه می‌گردد. کلیه دستاوردهای بشری نتیجه این فعالیت‌هاست که گاه برحسب تکلیف و وظیفه و گاه برای ارضای حس کنجکاوی و یا حتی عرضه خویشتن صورت می‌گیرد.

وقتی نظامی در دانش نباشد، هر چه این دانش بیشتر باشد انسان را دستپاچه‌تر می‌کند. با توجه به حجم گسترده و تخصصی اطلاعات منابع و اهمیت روزیابی آنها، یک سو و ضرورت هماهنگی با رشد تکنولوژی از سوی دیگر لازم است دانشجو با شیوه‌های جدید برای ارائه مطالب علمی آشنا شود و خود را با استانداردهای جهانی هماهنگ نماید؛ این مهم فن ارائه نامیده می‌شود.

نوشتن، استعمال کلمات است. فقط دو کار می‌توانید انجام دهید، انتخاب کلمات و کنار هم قرار دادن آنها. ممکن است بارها خواندن مطلبی رسا یا شنیدن ارائه‌ای تاثیرگذار در شما احساسی دلپذیر برانگیخته باشد. این احساس نشانه تأثیر آن نوشته و یا سخن است. آیا هرگز با خود اندیشیده‌اید که راز این تأثیر چیست و چرا گاه سخن و یا نوشته‌ای در مقایسه با سخنان و نوشته‌های دیگر، رسایی و تأثیر بیشتری دارد؟ پاسخ مشخص است ارائه‌دهنده علاوه بر آشنایی با فنون درست‌نویسی ارائه با هنر زیبانویسی ارائه نیز آشنا بوده است. کتاب حاضر سعی نموده است خواننده را با هنر ارائه- بطور خاص ارائه شفاهی و کتبی- آشنا سازد تا وی نیز بتواند با رعایت نکات اشاره شده به ارائه خود زیبایی بخشد.

در باب اهمیت این درس در رشته‌های فنی و مهندسی که تحت عنوان‌هایی چون شیوه ارائه مطالب علمی و فنی، شیوه ارائه نوشتاری و گفتاری و نیز مستندسازی مطرح می‌شود- باید گفت، در دانشکده‌های فنی، کمبود این درس به شدت احساس می‌شود، چون همه چیز فقط یاد گرفتن نیست. دانشجو باید توانایی انتقال مطالب را به دیگران- هم به صورت کتبی و هم به صورت شفاهی- کسب نماید. در واقع این درس به دانشجویی که به تحقیق و پژوهش علاقمند است ولی با روند منطقی آن آشنایی ندارد، کمک می‌کند تا به این مهم دست یابد. لذا مطالعه این کتاب نه تنها به دانشجویان رشته‌های فنی و مهندسی بلکه به کلیه دانشجویان کارشناسی، کارشناسی ارشد و دکتری تخصصی علاقمند به تحقیق و پژوهش توصیه می‌شود.

مسئله آشنایی دانشجویان که آینده‌سازان این مرز و بوم هستند با شیوه درست انتقال اطلاعات می‌تواند بسیار نایل به اهداف آموزشی و پژوهشی سند چشم‌انداز گردد. در پایان امیدواریم که موارد توصیه شده در این کتاب، برای روزی، ساعتی به کارتان آید.

برای رسیدن به جنس مقصودی یعنی انتقال اطلاعات (به صورت کتبی و شفاهی) به بهترین نحو ممکن، در فصل دوم، مراحل آماده‌سازی ارائه را به صورت دقیق بررسی می‌کنیم. پس از طی کردن مراحل آماده‌سازی نوبت به انتخاب کتبی می‌رسد که ما آن را در فصل سوم مورد بحث قرار می‌دهیم. سپس در فصل چهارم، توجه خود را به جزای ضروری ارائه کتبی معطوف می‌سازیم. در ادامه در فصل پنجم، با ساختار برخی از ارائه‌های نوشتاری دانشگاهی نظیر پایان‌نامه، گزارشکار آزمایشگاه، گزارش تحقیقی، مقاله و رزومه آشنا شده و در این بخش، پیرامون برخی از انواع ارائه‌های شفاهی و ویژگی‌های هر یک بحث خواهیم کرد. از سرکار خانم نگار شریعتی که طراحی جلد را انجام داده‌اند کمال تشکر را می‌نماییم.

دکتر فریبرز فروهنده، استادیار دانشگاه آزاد اسلامی واحد شاهرود

مهندس حامد رحیم‌اف، مربی و مدرس دانشگاه آزاد اسلامی واحد شاهرود

دکتر صاحبعلی منافی، دانشیار دانشگاه آزاد اسلامی واحد شاهرود

مهندس اکرم رحیم‌اف، مدرس دانشگاه آزاد اسلامی واحد شاهرود

تابستان ۱۳۹۶

فهرست مطالب

۱	۱- مفهوم ارائه.....
۳	۱-۱- تعیین موضوع و انتخاب عنوان.....
۹	۲-۱- شناسایی و تهیه منابع و مراجع.....
۱۳	۲-۲- ۱- کتاب‌های علمی.....
۱۶	۲-۲- ۲- مقالات نشریات و کنفرانس‌های علمی.....
۱۸	۳-۱- کتاب‌های نمایه و چکیده.....
۱۸	۴-۲- ۱- کنفرانس‌های فنی.....
۱۹	۵-۲- ۱- پرونده‌های اختراعات.....
۲۰	۶-۲- ۱- اطلاعات محصولات صنعتی.....
۲۱	۷-۲- ۱- استانداردها.....
۲۱	۸-۲- ۱- پایان‌نامه‌ها و رساله‌های دانشجویی.....
۲۲	۳-۱- تهیه ساختار اولیه متن اصلی.....
۲۵	۴-۱- مطالعه و یادداشت‌برداری.....
۳۰	۵-۱- پیاده‌سازی، اصلاح و نتیجه‌گیری.....
۳۰	۶-۱- آماده‌سازی ارائه.....
۳۳	۲- ارائه کتبی.....
۳۴	۱-۲- ایجاد تغییرات لازم در پیش‌نویس.....
۳۴	۲-۲- افزودن اجزای ضروری دیگر.....
۳۵	۳-۲- تایپ و ویرایش نهایی.....
۳۶	۴-۲- نظرخواهی از دیگران.....
۳۷	۵-۲- بازخوانی نهایی و رفع اشکالات.....

۴۲	۳- اجزای ارائه کتبی
۴۲	۳-۱- عنوان
۴۳	۳-۲- چکیده
۴۴	۳-۳- کلمات کلیدی
۴۵	۳-۴- طبقه‌بندی موضوعی
۴۵	۳-۵- فهرست مطالب
۴۶	۳-۶- فهرست شکل‌ها
۴۶	۳-۷- ضمیمه
۴۷	۳-۸- متن اصلی
۴۷	۳-۹- پاراگراف
۴۸	۳-۱۰- پاورقی
۴۹	۳-۱۱- کونه‌نوشت
۵۰	۳-۱۲- شکل
۵۲	۳-۱۳- جدول
۵۵	۳-۱۴- رابطه ریاضی
۵۷	۳-۱۵- نوشتن عدد
۵۸	۳-۱۶- نتیجه‌گیری و جمع‌بندی
۵۹	۳-۱۷- پیشنهاد و نظر
۵۹	۳-۱۸- فهرست مراجع
۶۵	۳-۱۹- پیوست
۶۶	۴- ساختار نوشتارهای دانشگاهی
۶۷	۴-۱- گزارش تحقیقی در چارچوب یک درس
۶۸	۴-۲- گزارش پروژه درسی
۶۹	۴-۳- گزارش کار عملی یا آزمایشگاه

۷۰	۴-۴- گزارش پروژه کارشناسی، پایان نامه کارشناسی ارشد و رساله دکتری.....
۷۲	۴-۵- مقاله.....
۷۷	۴-۶- گزارش کارآموزی.....
۷۷	۴-۶-۱- محل کارآموزی.....
۷۸	۴-۶-۲- برنامه کارآموزی.....
۷۹	۴-۶-۳- مراحل انجام کار.....
۷۹	۴-۶-۴- اجزای گزارش کارآموزی.....
۸۱	۴-۷- شرح محل تخصصی.....
۸۲	۴-۷-۱- گزینه خود و ویژگی های خود را معرفی کنیم؟.....
۸۷	۴-۷-۲- قالب های رزومه.....
۸۸	۴-۷-۳- نکات مهم در تهیه رزومه.....
۹۳	۵- ارائه شفاهی.....
۹۵	۵-۱- نکات مهم و مشترک در انواع ارائه شفاهی.....
۱۰۰	۵-۲- نکات مربوط به حین ارائه.....
۱۰۲	۵-۳- ارائه پوستر.....
۱۰۶	۵-۴- ویژگی های برخی ارائه های شفاهی.....
۱۰۸	۶- نتیجه گیری و پیشنهاد.....
۱۱۱	پیوست ها.....
۱۴۳	منابع و مراجع.....